

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/247/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314203981
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1314203981.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Karola Riháka a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobkyne: B. K., A. Y. L.. Č.. X, A., zast. advokátkou JUDr. Alexandrou Machanovou, Mierové nám. č. 19, Senec, proti žalovanej: P. K., A. Y. L.. Č.. X/A, A., zast. advokátkou JUDr. Helenou Čerešňovou, Horné predmestie č. 216/169, Svätý Jur, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 31. mája 2018 č.k. 21C/67/2014-271, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV pre kat. Ú.. A. Č.. XXX P. W.. Č.. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 320 m², W.. Č.. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 884 m² a parc. Č.. XXXX/XX - záhrady vo výmere 478 m² s tým, že jej podiel predstavuje 8/30 v pomere k celku. Žalovanej súd prvej inštancie priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že podielovými spoluvlastníkmi predmetných pozemkov zapísaných na LV pre kat. Ú.. A. Č.. XXX B. Q.. M. K. s podielom vo veľkosti 8/30, V.. Y. K. s podielom vo veľkosti 8/30, žalovaná s podielom vo veľkosti 11/30 a Q. K. s podielom vo veľkosti 1/10.

3. Žalobkyňa zdedila po svojej matke V..M. K. spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/6 na uvedených pozemkoch (dedičské konanie vedené na býv. ŠN Bratislava - vidiek pod sp. zn. F. XXX/XX)

4. Po svojom otcovi V.. Q. K. žalobkyňa zdedila v dedičskom konaní vedenom na býv. Štátnom notárstve Bratislava - vidiek pod sp. zn. F. XXXX/XX spoluvlastnícky podiel na uvedených pozemkoch vo veľkosti 1/10 (uznesenie ŠN Bratislava - vidiek z 10. 4. 1987 č. k. F. XXXX/XX- XXX v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. 7. 1987 č. k. 16 Co 187/87-143, právoplatné dňa 17. 9. 1987). Spoluvlastnícky podiel rovnakej veľkosti zdedila po V.. Q. K. aj žalovaná. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení uznesenia z 31. 7. 1987 č. k. 16Co 187/87- 143 skonštatoval, že dedičský podiel žalobkyne prepadol v prospech čl. štátu. Najvyšší súd SR rozhodnutím z 27. 6. 1989 sp. zn. 1 Cz 55/89 zrušil obe spomenuté uznesenia a v predmetnej dedičskej veci rozhodol Okresný súd Bratislava II

uznesením z 21. 2. 2013 č. k. F. X/XXXX, F. XX/XXXX. Týmto uznesením bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva pozostávajúceho z 1/2 pozemkov zapísaných na R. Č.. XXX (predmetné pozemky) žalobkyňi v podiele 1/10. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa uvádza, že vyššie spomenuté rozhodnutia v predmetnej dedičskej veci najvyšší súd zrušil z dôvodu, že do aktív dedičstva neboli zahrnuté viaceré hnutelné veci.

5. Žalobkyňa bola rozsudkom OS Bratislava - vidiek č. k. 1T 32/82 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5To 347/87 uznaná vinnou z trestného činu opustenia republiky a bola odsúdená k trestu odňatia slobody a súčasne jej bol uložený trest prepadnutia majetku. V dôsledku toho správa majetku - predmetných nehnuteľností prešla na MNV Bernolákovo. Čsl. štát zastúpený MNV Bernolákovo uzavrel dňa 28. 9. 1987 so žalovanou kúpnu zmluvu, ktorou jej predal podiel vo veľkosti 8/30 na predmetných pozemkoch za kúpnu cenu 1.794 Kčs. Okresný súd Bratislava III uznesením zo 16. 6. 2008 č. k. 3Rt 11/92 podľa § 9 zák. č. 119/1990 Zb. zamietol žiadosť Q.. M. K. o súdnu rehabilitáciu žalobkyne. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa uvádza, že OS Bratislava - vidiek rozsudkom z 15. 2. 1982 č. k. 1T 32/82 uznal žalobkyňu vinnou z trestného činu opustenia republiky, ale Krajský súd v Bratislave uznesením z 13. 4. 1982 č. k. 5 To 164/82 uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. OS Bratislava - vidiek vec opätovne prejednal a rozsudkom z 24. 5. 1982 znovu uznal žalobkyňu vinnou z trestného činu opustenia republiky. Tento rozsudok žalobkyňa napadla odvolaním a vec mal prejednávať odvolací súd v konaní sp. zn. 5 To 347/82. Spis tejto spisovej značky sa však v archíve nenašiel, žalobkyňa nemá v registri trestov záznam o právoplatnom odsúdení a teda nebola právoplatne odsúdená.

6. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žalobu treba zamietnuť. Pokiaľ ide o spoluvlastnícky podiel v rozsahu 1/6 súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaná nadobudla vydržaním v zmysle § 134 ods. 1 Obč. zák. len spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam v podiele 1/6-iny na základe predmetnej Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 9. 1987, ktorý podiel nadobudla žalobkyňa dedičským rozhodnutím po svojej matke č. F. XXX/XX zo dňa 20. 10. 1971 a ktorý majetok prepadol na základe trestného rozsudku OS Bratislava- vidiek č. 1T 32/82 zo dňa 24. 5. 1982 v spojení s rozsudkom KS Bratislava č. 5To 347/87 v prospech Čsl. štátu. Štát cítiac sa vlastníkom predmetného spoluvlastníckeho podielu v zastúpení MNV Bernolákovo odpredal na základe žiadosti žalovanej tento podiel žalovanej na základe riadnej Kúpnej zmluvy dňa 28. 9. 1987, ktorá bola riadne zaregistrovaná ŠN Bratislava - vidiek pod č. 1341/87 dňa 22. 10. 1987. V konaní nebolo sporné, že žalovaná začala odkúpené nehnuteľnosti riadne užívať od tejto doby ako svoje vlastníctvo, pričom predmetom prevodu boli záhrady a zastavané plochy a nádvoria, ktoré mohli byť predmetom prevodu v zmysle § 134 ods. 2 OZ, teda sa jednalo o spôsobilý predmet vydržania nadobudnutý od štátu ako vlastníka. Ako už súd uviedol v bodoch 26., 27. odôvodnenia tohto rozsudku, súd mal u žalovanej preukázané dobromyseľné nadobudnutie predmetného spoluvlastníckeho podielu v 1/6 predmetnou kúpnu zmluvou uvedomujúc si s presvedčením, že v súlade so zákonom prepadnutý majetok žalobkyne nadobudnutý dedením po svojej matke na základe rozsudku v konaní č. 1T 32/82 skutočne prepadol v prospech štátu a Čsl. štát ako jeho vlastníka v súlade so zákonom previedol tento podiel na nehnuteľnostiach na žalovanú kúpnu zmluvou. Žalovaná sa ujala držby predmetných nehnuteľností po registrácii kúpnej zmluvy 20. 10. 1987, riadne ich užíva do dnešného dňa nerušená v užívaní ako svoje vlastníctvo, pričom k prvej pochybnosti o dobromyseľnom nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu v 1/6 v dôsledku spochybnenia prechodu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam v dôsledku prepadnutia veci v zmysle rozsudku č. 1T 32/82 a nenadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, mohlo u žalovanej dôvodne dôjsť až na základe informácie o existencii uznesenia tun. súdu č. k. 3Rt 11/92 zo dňa 16. 6. 2008, právopl. 24. 6. 2008, teda po vyše 20 rokoch. Ust. § 134 ods. 1 Obč. zák. predpokladá pre splnenie podmienok vydržania nepretržitú oprávnenú držbu nehnuteľností, v dobrej viere vo svoje vlastníctvo v dĺžke 10 rokov, čo u žalovanej pri podiele 1/6 nepochybne splnené je. Súd v zmysle § 134 Obč. zák. s poukazom i na § 130 ods. 1 Obč. zák. zistil u žalovanej mal splnenie všetkých podmienok na nadobudnutie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu 1/6 na predmetných nehnuteľnostiach a z tohto dôvodu žalobu žalobkyne v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.“

7. Pokiaľ ide o spoluvlastnícky podiel v rozsahu 1/10 (dedenie po otcovi žalovanej) súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Čo sa týka určenia vlastníctva v prospech žalobkyne ohľadne spoluvlastníckeho podielu 1/10-iny na predmetných nehnuteľnostiach, vzhľadom i na vznesenú námietku vydržania žalovanou, ako i dobromyseľné nadobudnutie tohto podielu predmetnou kúpnu zmluvou od prípadného nevlastníka, mal súd z vykonaného dokazovania preukázané, že

predmetný dedičský podiel žalobkyne 1/10-iny na predmetných nehnuteľnostiach, ktorý zdedila na základe dedičského rozhodnutia po svojom otcovi V.. Q. K. rozhodnutím ŠN Bratislava- vidiek č. k. D 1023/85-136 zo dňa 10. 4. 1987 v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava č. k. 16Co 187/87-145 zo dňa 31. 7. 1987 pripadol v prospech Čsl. štátu z dôvodu existencie trestného rozsudku proti žalobkyni č. 1T 32/80 v spojení s uznesením KS v Bratislave č. k. 5To 347/87, pričom na uvedených rozhodnutiach bola riadne vyznačená právoplatnosť dňom 17. 9. 1987. Na základe takéhoto rozhodnutia s vyznačenou právoplatnosťou žalovaná rešpektujúc tento stav a uvedený rozsudok začala realizovať právne kroky za účelom nadobudnutia od štátu spoluvlastníckych podielov po žalobkyni, ktoré pripadli štátu (resp. prepadli na základe trestného rozsudku), súc si vedomá, že Čsl. štát sa nepochybne stal na základe prepadnutia majetku v prípade 1/6 dedičstva po matke, ako aj v prípade pripadnutia jej dedičského podielu po otcovi štátu v zmysle citovaného dedičského rozhodnutia v podiele 1/10 a žiadosťou adresovanou MNV Bernolákovo žiadala o odkúpenie týchto spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach zapísaných na R. Č.. XXX kat. úz. Bernolákovo, pričom žiadosť aj dôvodmi prepadnutia majetku a pripadnutia majetku štátu zdedených podielov na predmetných nehnuteľnostiach po žalobkyni i v žiadosti uvádzala, rovnako ako v žalobe podanej na súd na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, ako už súd uviedol v bodoch 27, 29 odôvodnenia tohto rozsudku. Presvedčenie žalovanej o právoplatnosti trestného rozsudku, ktorým bola žalobkyňa odsúdená za trestný čin opustenia republiky v konaní č. 1T 32/82, špecifikoval súd už v bode 26 a 29, čo malo samozrejme aj vplyv na pripadnutie zdedeného 1/10 spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam žalobkyne v prospech Čsl. štátu zast. ONV Bratislava - vidiek na základe dedičského rozhodnutia s vyznačenou právoplatnosťou 17. 9. 1987. Dobrá viera žalovanej v správnosť a právoplatnosť tohto dedičského rozhodnutia po otcovi žalobkyne v tom čase bola nepochybná, o čom svedčí aj jej záujem odkúpiť od štátu predmetné spoluvlastnícke podiely žalobkyne. Dôsledkom tejto snahy a presvedčenia žalovanej o vlastníctve Čsl. štátu aj spoluvlastníckeho podielu žalobkyne v 1/10 v dedičskom konaní po svojom otcovi rozhodnutím s vyznačenou právoplatnosťou 17. 9. 1987 bolo uzavretie predmetnej Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 9. 1987, ktorá bola riadne zaregistrovaná ŠN Bratislava - vidiek dňa 20. 10. 1987 a ako už súd uviedol vyššie, žalovaná od tejto doby odkúpené predmetné nehnuteľnosti užívala do uvedeného dňa ako svoje vlastníctvo s presvedčením, že predmetné nehnuteľnosti v súlade so zákonom prešli riadne na štát, ktorý sa stal ich právoplatným vlastníkom s právom ich odpredať žalovanej. Ako už súd uviedol v bode 27 odôvodnenia tohto rozsudku, žalovaná voči dedičskému rozhodnutiu po V.. Q. K. s vyznačenou právoplatnosťou 17. 9. 1987 nepodala dovolanie a objektívne sa o existencii zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu SSR č. k. 1Cz 55/89 zo dňa 27. 6. 1989 prvýkrát mohla dozvedieť jeho prevzatím dňa 18. 8. 1989, ktorým momentom mohlo prvýkrát dôjsť k narušeniu dobrej viery u žalovanej, že prevod 1/10-iny podielu predmetných nehnuteľností, ktoré na základe uvedených zrušených dedičských rozhodnutí s vyznačenou právoplatnosťou 17. 9. 1987 prešli v dôsledku pripadnutia zdedeného podielu po žalobkyni štátu, či tak došlo v súlade so zákonom, nakoľko nastala situácia, že dedičské rozhodnutie po otcovi žalobkyne teda nebolo v tom čase právoplatne ukončené. K právoplatnému skončeniu dedičského konania, na základe ktorého žalobkyňa zdedila po svojom otcovi podiel 1/10-iny na predmetných nehnuteľnostiach, došlo až právoplatným dedičským rozhodnutím dňa 25. 4. 2013. Z tohto je teda zrejmé, že k pochybnostiam o dobromyseľnosti držby predmetnej 1/10 spoluvlastníckeho podielu predmetných nehnuteľností nadobudnutých Kúpnu zmluvou zo dňa 28. 9. 1987 u žalovanej došlo 18. 8. 1989, čím by podmienky splnenia 10 ročnej vydržacej lehoty a ani oprávnenej držby v zmysle § 134 ods. 1,2 Obč. zák., § 130 ods. 1 Obč. zák. splnené neboli. Súd mal však nepochybne vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaná predmetný spoluvlastnícky podiel 1/10 (ako i spoluvlastnícky podiel 1/6) predmetných nehnuteľností nadobudla v dobrej viere a presvedčení, že vlastníkom týchto spoluvlastníckych podielov, a teda i spoluvlastníckeho podielu v 1/10 predmetných nehnuteľností nadobudol Čsl. štát v dôsledku pripadnutia zdedeného majetku po otcovi žalobkyne a manželovi žalovanej V.. Q. K. dedičským rozhodnutím ŠN Bratislava - vidiek č. k. D 1023/85-136 zo dňa 10. 4. 1987 v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava č. k. 16Co 187/87-143 zo dňa 31. 7. 1987 s vyznačenou právoplatnosťou dňa 17. 9. 1987. Žalovaná nemala v tomto období žiadne pochybnosti o existencii právoplatného odsudzujúceho rozsudku voči žalobkyni, z ktorého dôvodu bol jej majetok prikázaný štátu, nakoľko túto skutočnosť nesporeval ani žiaden iný z dedičov, t. j. súrodenci žalobkyne a ani samotná žalobkyňa, ktorá sa náhodne o údajnej neprávoplatnosti odsudzujúceho rozsudku voči nej v konaní 1T 32/82 dozvedela z konania na tun. súde č. k. 3Rt 11/92 zo dňa 16. 6. 2008. Žalovaná v konaní poukazovala na dobromyseľné nadobudnutie predmetného spoluvlastníckeho podielu v 1/10 predmetných nehnuteľností na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 9. 1987 uzavretej s Čsl. štátom v zast. MNV Bernolákovo. Súd mal v konaní preukázané, že žalovaná skutočne z

dôvodov uvádzaných v bodoch 26, 27, 29, 30 odôvodnenia tohto rozsudku bola v dobrej viere, že predmetný spoluvlastnícky podiel nadobúda od Čsl. štátu ako vlastníka, ktorý bol riadne ako vlastník aj evidovaný v EN, ktorá listina bola prílohou žiadosti zmluvných strán adresovanej ŠN Bratislava - vidiek o zaregistrovanie predmetnej kúpnej zmluvy. Skutočnosť, že Kúpna zmluva bola riadne zaregistrovaná ŠN len potvrdzovalo presvedčenie žalovanej o tom, že sa stala riadnou vlastníčkou nadobudnutého spoluvlastníckeho podielu, ktorý aj začala ako vlastník užívať. Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 249/2015-33 zo dňa 16. 3. 2013 bola prelomená dovtedajší princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*, t. j. nikto nemôže preniesť na iného viac práv než koľko sám má) princípom ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte), ktoré princípy z hľadiska ústavnoprávnej ochrany bolo potrebné postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Aj keď OZ explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť, že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere došlo k určitému posunu v doterajšej judikatúre Ústavného súdu v riešení otázky „*nemo plus iuris*“ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery, či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou zmluvnou stranou prezentovaný stav, najmä ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci (kataster nehnuteľností, súd a pod.). S prihliadnutím na citovaný Nález ÚS SR č. I. ÚS 249/2015 - 33 zo dňa 16. 3. 2016 a už vyššie vyhodnotenú dobrú vôľu žalovanej pri nadobúdaní predmetného spoluvlastníckeho podielu 1/10 predmetných nehnuteľností na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 9. 1987 od Čsl. štátu, ktorá zmluva bola riadne zaregistrovaná ŠN Bratislava - vidiek, ktorého prevodcu žalovaná bezpochyby považovala za vlastníka prevádzaného podielu 1/10 predmetných nehnuteľností (ale aj podielu 1/6) poznajúc spôsob nadobudnutia tohto podielu Čsl. štátom na základe súdnych rozhodnutí, čo umocňovalo u žalovanej presvedčenie, že vlastníkom prevádzaného podielu nehnuteľností je skutočne Čsl. štát, ktorý nadobudol vlastníctvo 1/10 spoluvlastníckeho podielu žalobkyne pripadnutím do majetku štátu na základe riadneho súdneho rozhodnutia s vyznačenou právoplatnosťou. Nemôže byť na ujmu žalovanej, že jeden z dedičov bez vedomia žalovanej podal podnet na Generálnu prokuratúru ohľadne preskúmania zákonnosti právoplatného dedičského rozhodnutia po otcovi žalobkyne v roku 1987 a až na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom boli dedičské rozhodnutia z roku 1987 rozsudkom Najvyššieho súdu SSR zo dňa 27. 6. 1989 zrušené a vec bola vrátená ŠN na nové konanie a rozhodnutie, pričom s konečnou platnosťou bolo v dedičskom konaní po otcovi žalobkyne V.. Q. K. rozhodnuté až dedičským rozhodnutím právoplatným dňa 25. 4. 2013, na základe ktorého bol žalobkyňi opätovne priznaný spoluvlastnícky podiel 1/10 k predmetným nehnuteľnostiam zapísaným na R. Č.. XXX kat. úz. Bernolákovo, avšak bez jeho pripadnutia štátu. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľností ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať nemal, prípadne nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri nehnuteľností, takéto právo nesvedčí. Pod bežnú opatrosť, ktorú bolo možné od neho požadovať je nutné zahrnúť požiadavku aktívneho zistenia konkrétnych skutočností, vedúcich z hľadiska kritéria priemernej obozretnosti k presvedčeniu, že vlastník disponoval platným nadobúdacím titulom. Keďže súd mal v konaní preukázané, že žalovaná ako nadobúdateľka spoluvlastníckeho podielu 1/10 žalobkyne, po ktorej tento podiel na predmetných nehnuteľnostiach pripadol Čsl. štátu, od ktorého ho na základe platného nadobúdacieho titulu žalovaná nadobudla bez akýchkoľvek pochybností, že Čsl. štát sa nestal vlastníkom prevádzaných nehnuteľností a nebol ich vlastníkom v čase ich prevodu na žalovanú, čím nepochybne bola žalovaná dobromyseľná pri nadobúdaní predmetného 1/10 spoluvlastníckeho podielu predmetných nehnuteľností, súd preto v záujme ochrany dobromyseľného nadobúdateľa, žalobu žalobkyne zamietol i v časti určenia spoluvlastníckeho podielu 1/10 predmetných nehnuteľností v prospech žalobkyne.“

8. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

9. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie. Poukázala na to, že v registri trestov nemá záznam o právoplatnom odsúdení čo znamená, že nebola právoplatne odsúdená. Vzhľadom na to jej dedičské podiely po rodičoch nemohli prepadnúť v prospech štátu a ten ich nemohol previesť na žalovanú.

Žalovaná od doručenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 27. 6. 1989 sp. zn. 1 Cz 55/89, t. j. od 18. 8. 1989, nebola dobromyseľná v otázke svojho vlastníctva k predmetným spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach. Žalovaná preto nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním.

10. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

11. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

12. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalobkyňa bola trestne stíhaná pre trestný čin opustenia republiky. V konaní však nebolo preukázané, že by bola právoplatne odsúdená pre tento trestný čin a že by jej v tejto súvislosti bol uložený aj trest prepadnutia majetku. V tomto ohľade poukazuje odvolací súd na uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo 16. 6. 2008 č. k. 3Rt 11/92, ktorým tento súd zamietol žiadosť o súdnu rehabilitáciu žalobkyne. Vzhľadom na to sa čl. štát nikdy nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele 8/30 a v súlade so zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv než sám má nemohol tento spoluvlastnícky podiel kúpnu zmluvou z 28. 9. 1987 predať žalovanej. Táto kúpna zmluva je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák.

13. Žalovaná po V.. M. K., D.. X. X. XXXX, nededila, keď spoluvlastnícke podiely po 1/6 na predmetných nehnuteľnostiach v zmysle rozhodnutia ŠN Bratislava - vidiek z 20. 10. 1971 č. k. D 478/71 pripadol V.. Q. K., M. K., žalobkyňa a Y. K.. K tomuto rozhodnutiu odvolací súd poznamenáva, že z jeho výroku by sa mohlo zdať, že predmetom dedenia bol iba rodinný dom ale z jeho odôvodnenia je zrejmé, že predmetom dedenia boli i dotknuté pozemky. Žalovaná bola účastníčkou dedičského konania po V.. Q. K., D.. X. X. XXXX, vedeného na ŠN Bratislava vidiek pod sp. zn. D 1023/85. Dedičstvo po otcovi strán V.. Q. K. prejednávalo ŠN Bratislava - vidiek pod sp. zn. D 1023/85. Rozhodnutím ŠN Bratislava - vidiek z 10.4.1987 č. k. D 1023/85 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31.7.1987 č. k. 16 Co 187/87- 143 bolo dedičstvo vypořadané tak, že dedičské podiely vo veľkosti po 1/10 v pomere k celku nadobudli žalobkyňa, žalovaná, mal. Q. K., V.. M. K. P. V.. Y. K.. To znamená, že v konečnom dôsledku žalobkyňa po rodičoch zdedila spoluvlastnícky podiel 8/30 ($1/6 + 1/10 = 8/30$) a žalovaná zdedila 1/10 ($3/30$). Kúpnu zmluvou z 28. 9. 1987 žalovaná od štátu kúpila spoluvlastnícky podiel žalobkyne vo veľkosti 8/30, v dôsledku čoho je na R. Č.. XXX zapísaná ako spoluvlastníčka sporných pozemkov v podiele 11/30 ($3/30 + 8/30 = 11/30$). Najneskôr z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave z 31. 7. 1987 č. k. 16 Co 187/87- 143, v odôvodnení ktorého krajský súd skonštatoval, že majetok žalobkyne prepadol v prospech štátu, žalovaná objektívne posudzované musela nadobudnúť dojem, že vlastníkom spoluvlastníckych podielov $1/6 + 1/10$ na predmetných nehnuteľnostiach je štát. V čase uzavretia kúpnej zmluvy z 28. 9. 1987, registrovanej štátnym notárstvom dňa 20. 10. 1987, teda bola aj podľa názoru odvolacieho súdu dobromyseľná v tom, že predmetné spoluvlastnícke podiely kupuje od ich vlastníka (štát v čl. I. kúpnej zmluvy deklaroval svoje vlastnícke právo).

14. Pokiaľ ide o spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach vo veľkosti 1/6, ktorý žalovaná kúpila od štátu predmetnou neplatnou kúpnu zmluvou z 28. 9. 1987, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaná nadobudla vlastnícke právo k tomuto spoluvlastníckemu podielu vydržaním v zmysle § 134 ods. 1 Obč. zák. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na ods. 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd dodáva, že žalovaná sa ujala držby tohto spoluvlastníckeho podielu v roku 1987 pričom žalobkyňa s ňou nekontaktovala a až do podania žaloby v prejednávanej veci (17. 2. 2014) žiadnym spôsobom nespochybnila vlastnícke právo žalovanej a neuplatňovala si voči nej žiadne nároky. Preto je odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že žalovaná bola oprávnenou držiteľkou tohto spoluvlastníckeho podielu na predmetných nehnuteľnostiach a táto jej oprávnená držba napokon vyústila do vydržania tohto spoluvlastníckeho podielu uplynutím 10 - ročnej vydržacej doby, k čomu došlo v roku 1997. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by žalovaná prestala byť oprávnenou držiteľkou pred ukončením vydržacej doby, teda že by tu boli také okolnosti, ktoré by mali za následok stratu dobromyseľnosti žalovanej o tom, že je vlastníčkou predmetného spoluvlastníckeho podielu. Odvolací súd je toho názoru, že dobromyseľnosť žalovanej mohla byť prvýkrát spochybnená až na základe uznesenia OS Bratislava III zo 16. 6. 2008 č. k. 3Rt 11/92, ktorým bol zamietnutý návrh žalobkyne na súdnu rehabilitáciu z dôvodu, že žalobkyňa nebola právoplatne odsúdená pre trestný čin opustenia

republiky. V tom čase však žalovaná už bola vlastníčkou predmetného spoluvlastníckeho podielu na základe vydržania a to od roku 1997.

15. Pokiaľ ide o spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/10 odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná prestala byť dobromyseľnou v tom, že je vlastníčkou tohto spoluvlastníckeho podielu a teda prestala byť jeho oprávnenou držiteľkou dňom 18. 8. 1989, keď jej bol doručený rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cz 55/89 z 27. 6. 1989, ktorým najvyšší súd zrušil dedičské rozhodnutia po poručiteľovi V.. Q. K.. Podľa názoru odvolacieho súdu moment doručenia tohto rozhodnutia najvyššieho súdu žalovanej nemal vplyv na jej dobromyseľnosť. Týmto rozsudkom totiž najvyšší súd nespochybnil prepádnutie majetku žalobkyne štátu a rozhodnutia v dedičskej veci po V.. Q. K. zrušil iba z dôvodu, že do aktív dedičstva neboli pojaté určité hnutelné veci. Na str. 3 odôvodnenia spomenutého rozhodnutia najvyššieho súdu totiž najvyšší súd uviedol: „Štátne notárstvo pochybilo, keď pri vykonávaní súpisu aktív dedičstva sa nezaoberalo prednesmi účastníkov a do všeobecnej ceny majetku nezahrnulo cenné predmety, hoci ich existencia v čase zisťovania predmetu dedičstva sa účastníkmi konania preukázala.“ Ani náznakom najvyšší súd v tomto rozhodnutí nespochybnil konštatovanie Krajského súdu v Bratislave v rozhodnutí z 31. 7. 1987 č. k. 16 Co 187/87- 143, že majetok žalobkyne prepadol v prospech štátu. Zo spomenutého rozhodnutia najvyššieho súdu sa teda žalovaná mohla dozvedieť iba to, že dedičské konanie po otcovi žalobkyne nie je ukončené a súčasne z tohto rozhodnutia nemohla nadobudnúť vedomosť o tom, že majetok žalobkyne neprepadol v prospech štátu. Mohla nadobudnúť vedomosť iba o tom, že dedičské konanie bude pokračovať s tým, že žalobkyňa po otcovi nebude dedič, lebo jej dedičský podiel pripadol v prospech štátu (t. j. že dedičský podiel žalobkyne nebude predmetom dedičského konania). Vzhľadom na tieto závery je odvolací súd aj v prípade spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/10 toho názoru, že vlastnícke právo nadobudla žalovaná vydržaním a v tomto ohľade platí to, čo je uvedené v ods. 14. vo vzťahu k vydržaniu spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/6.

16. Ak by aj žalovaná nenadobudla vlastnícke právo k predmetným spoluvlastníckym podielom vydržaním, odvolací súd je toho názoru, že ani v takom prípade by nebolo možné poskytnúť ochranu žalobkyne a teda jej žalobe vyhovieť. Pri porovnaní postavenia žalobkyne a žalovanej by totiž žalobkyňu bolo treba považovať za nedbalú vlastníčku. V tomto ohľade treba poukázať na nález Ústavného súdu SR zo 16. 3. 2016 sp. zn. I. ÚS 549/2015. Právna veta tohto nálezu znie takto: „Z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidva ústavné princípy - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihladiť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.“ Rovnaký právny názor zaujal aj Ústavní soud ČR, ktorý v náleze z 28. 1. 2016 sp. zn. III. ÚS 247/14 okrem iného uviedol: „Ústavní soud zastává ve své náleзовé judikatuře konstantní názor, že je třeba při posouzení nabytí vlastnictví k nemovitostem zapsaným v katastru nemovitostí od nevladníka, důsledně zvažovat a hodnotit existenci dobré víry nového nabyvatele. Absencí posouzení dobré víry nabyvatele nemovitostí tak došlo k upřednostnění principu, že nikdo nemůže na jiného převést více práv než sám má před principem právní jistoty, ochrany dobré víry a důvěry v akty státu.“ Možno teda urobiť záver, že trendom najnovšej judikatúry je, že v konkrétnom prípade na základe konkrétnych skutkových okolností je možné uprednostniť princíp dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa pred princípom, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než sám má. Inými slovami, súčasná judikatúra zastáva stanovisko, že v konkrétnom prípade na základe zváženia všetkých okolností prípadu je možné nadobudnúť vlastnícke právo od nevladníka aj len na základe princípu ochrany dobrej viery.“ To znamená, že aktuálna judikatúra pripúšťa, že ochrana dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti, ktorý ju nadobudol od nevladníka, môže mať prednosť pred princípom ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Ide tu v podstate o prelomenie zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet (zásada, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má). Pri kolízii ochrany dobrej viery žalovanej s právom žalobkyne na ochranu vlastníckeho práva by odvolací súd uprednostnil žalovanú pred žalobkyňou, ako to urobil aj súd

prvej inštancie v ods. 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku. V konaní bolo preukázané, že žalovaná nerušene užívala predmetné nehnuteľnosti až do podania žaloby v prejednávanej veci, teda do roku 2014. Rehabilitačné konanie v prípade žalobkyne prebiehalo 16 rokov (od roku 1992 do roku 2008) a samotná táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu žalobkyne. Ma druhej strane však treba vziať do úvahy, že už v júni 2008 sa žalobkyňa dozvedela, že nebola právoplatne odsúdená pre trestný čin opustenia republiky a že jej teda nemohol byť uložený trest prepadnutia majetku a žalobu v predmetnej veci podala na súd prvej inštancie až dňa 17. 2. 2014, teda až po 6 rokoch, počas ktorých nevyvinula žiadnu aktivitu v súvislosti s predmetnými spoluvlastníckymi podielmi. Možno teda podľa názoru odvolacieho súdu ustáliť, že žalobkyňa možno označiť na nedbalého vlastníka a že vzhľadom na to treba ochranu poskytnúť žalovanej, ktorej dobromyseľnosť pri nadobúdaní predmetných nehnuteľností nebola v konaní spochybnená. Žalobkyňa ako nedbalá vlastníčka musí niesť vyššiu mieru rizika ako žalovaná v postavení dobromyseľného nadobúdateľa.

17. Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).